

פינת הלשון

על הנובע מן המעשה. הוא חשב על זה כל כך הרבה עד שלקחו את הגיגיו ברצינות ועשו מהם מהפכה של ממש. (הדברים מיוחסים לקארל מארכס, זה עם הזקן העבות ולא לורודי הלחיים אשר בינינו, חו"ח).

הטלקומוניקציה (telecommunication) איננה אלה שם כולל לסוגי התקשורת למרחקים למיניהם. המילה מורכבת מ-tele = רחוק והמילה הרומית communis = שייך לכולם.

בזמנו ניסו לתרגם את הטלפון לעברית: "שח-רחוק". אולם, המונח לא נקלט בציבור ולא רק בגלל הקושי בהטיית הפעל. תארו לעצמכם, מי מחברים אומר: הרם אלי שח-רחוק! – או להבדיל הוא טרק לכם את השח-רחוק. פשוט, זה לא מצלצל כמו טלפון. מה לעשות?! ויש עוד מונחים מסוג זה שאינם קליטים אלא בלועזית, בעיקר כאשר הלועזית יותר קצרה וקולעת.

קחו, למשל, המצאה יוצאת מן הכלל – הטלקס (telex), שבלעדו לא ייכון שום משרד או מפעל בזמנים אלה. telex מורכב מן ה-tele (רחוק) היווני + exchange, המילה האנגלית למרכזית טלפונים. קצב החיים ההולך ומביא לקיצורים נוספים, כך שבכתב מברקים נהוג להשתמש בר"ת TLX בלבד – כמעט כמו עברית ללא ניקוד.

או יש גם FAX – מכשיר להעברת מסמכים – בעצם העתקם המצולם כאילו, למרחקים. הקיצור בנוי משתי מילים בשפה הרומית, fac (עשה) + simile (דומה) = facsimile, ובקיצור FAX. אגב, מזה שנים רבות מקובל להכין

"כל זה יפה בתיאוריה, אבל בפראקטיקה זה נראה לגמרי אחרת". משפט מעין זה אנו אומרים או שומעים בהזדמנויות אין ספור. שני שמות התואר הגזורים מתיאוריה (תיאורטי) ומפראקטיקה (פראקטי) – אף הם באים לידי שימוש לעתים קרובות. מאחר ובמרוצת הזמן השימוש במושגים מופשטים הולך ומעניק גוונים נוספים מעבר למובנם המקורי של אלה הראשונים, מן הנכון שנתעמק לרגע במקור ובעיקר.

התיאוריה, מקורה ביוונית theoria והיא גזורה מן המילה theoreo הווה אומר: להיווכח באיזה דבר, להתבונן בו או להסתכל, לצפות במשהו. המילון האוקספורדי מסביר את המושג תיאוריה כהנחה או מערכת של רעיונות, בעיקר כזאת המבוססת על עקרונות כלליים ובלתי תלויים בעובדות ובתופעות שיש להסבירם בעזרת התיאוריה. ישנם מספר ניכר של סוגים של תיאוריות, אך לא כאן המקום לפרטן. מכל מקום, אין כל קשר בין תיאוריה ובין תיאור, תארו לעצמכם.

לעומת זאת, הפראקטיקה – או מוטב לומר **הפראקסיס** (praxis ביוונית) – אפשר לתרגמה בתור **מעשה**, כי היא גזורה מן הפעל prasso = לעשות, לפעול, וכדומה. בדרך כלל הכוונה היא למעשה או עשייה שגרתיים, החוזרים על עצמם בתוקף היותם קשורים ומתייחסים לאומנות, מקצוע או הרגל מסויימים. כך בערך חשב גם הח' מארכס, אשר הניח וקבע אחר הגיה מרובה, שהמעשה (הפראקסיס) הוא אשר ביסוד ההוויה החברתית ושההגיה (הפילוסופיה) היא רק בניין

חותמת דמוית החתימה של בעל תפקיד החייב לחתום על מספר רב של תעודות. למשל, חתימתו של מזכיר ה.מ.ב. חייבת להיות מוטבעת על כל תעודות הייצוא של ספר העדר,

מרכזי מלען

אסטרטגית ההזנה ברפת החלב

ד"ר עופר קרול, "החקלאית"

- ביום 7.10.86 אורגנה על ידי "מילובר" פגישה של רפתנים, בה ניהלו הדיונים בצורת "שולחן עגול", כשבצוות המשיב הח"ח בנימין לב, דורך שפירא, יוסי לפר וכותב שורות אלה. מצאתי לנכון ומועיל לחזור על עיקר עמדותי בנדון. מערכת העיכול ומאגרי הגוף של הפרה מתפקדים כמו בלון – מילוי הרזרבות במחצית השנייה של התחלובה ושימוש בהן לאחר ההמלטה. התהליך המתואר הוא במידה מסויימת בלתי נמנע ויש צורך לדעת כיצד לנצלו על הצד הטוב ביותר. השקנות יתר על המידה של הפרה לקראת ההמלטה, שבאה כתוצאה מהזנה עודפת כבר החל מתקופת שיא החלב, גורמת לקשיים מטבוליים בתקופה שלאחר ההמלטה. מכאן שבמידה ונוקטים בגישה של מנה יחידה לכל התחלובה יש גבול לרמת האנרגיה שתינתן בצורה של גרעינים ועמילנים על מנת למנוע את ההשמנה האמורה. רמת הזנה נמוכה לכל אורך התחלובה אולי לא תפגע ברמת הייצור באותה תחלובה, אך תפגע בהתפתחות וברזרבות לשנה הבאה. מכאן, כאשר השיטה היא למנה יחידה ואחידה יש למצוא מנה אופטימלית בערכים מקורבים ל-1.7 מגה-קלוריות אנרגיה נטו לק"ג ח"י, 16% חלבון וברמה של כ-35% מזון גס אשר יספק כ-1800–2000 גר' תאית ממקור מזון זה לפרה ליום. ממשק הזנה של העברת פרות מקבוצה לקבוצה פוגע בייצור עקב שנוי המנה ולכן
- מומלץ רק כאשר המנה אליה עוברים זולה באופן משמעותי מהמנה הנוכחית על מנת לא להיפגע מבחינה כלכלית. ניתן לאמור את פוטנציאל הייצור של הפרות לתחלובה הנוכחית לפי תנובתן בחודש הראשון שלאחר ההמלטה, כך שניתן לאפיין פרות לפי "גבוהות" ו"נמוכות" ובהתאם לכך שתי מנות שונות, אך אחידות לכל התחלובה, עם תיקון והעברת פרות מקבוצה לקבוצה רק לפי מצבן הגופני בסוף התחלובה. יתרון המנה "הגבוהה" הוא רק בפרות "הגבוהות" וגם אז רק בערכים של חלב, אך לא בערכים של חמ"ש ואנרגיה הנוצרת בחלב. כך שההחלטה לגבי העמדת או אי-העמדת קבוצה כזו תלויה בתנאי התשלום עבור החלב (מחיר עבור שומן, ייצור מכסה או מעבר למכסה וכו'). בהתאם לזכר לעיל הוספת מזון מרוכז (עמילנים) למנה האופטימלית תגביר ייצור החלב בפרות גבוהות הפוטנציאל (במידה מסויימת אולי גם באחרות) אך תפגע בייצור השומן ותפחית נצילות המזון, כך שש"ה ייצור השומן עשוי להישאר ללא שינוי. עם הייבוש הפרה צריכה להיות מוכנה להמלטה (לא שמנה – מצב גופני 3 מתוך סקלה של 0–5) ואז ניתן להזין את הפרה בתקופת היבוש ברמת קיום או מעט מעל לקיום, רצוי במנה שתכיל 80–100% מזון גס דגני, כמו שחת שיבולת שועל. ניתן לשלב מעט ממנת החולבות כתוספת למנת היבשות בתקופה קצרה של 10–14 יום לפני ההמלטה.